

В о л г а р
HIREK

A magyarországi bulgáriák közhatalmú hírlevele

2007. szeptember

Цена 100 форинта • Ár: 100 Ft

БЪЛГАРСКИ
ВЕСТИ

Вестник на българите в Унгария

В БРОЯ
четете

Янтра в Карловац

Събитията през лятото

Юбилей на Танцов състав
»Мартеница«

Представяме ви членовете на републиканското и районните самоуправления

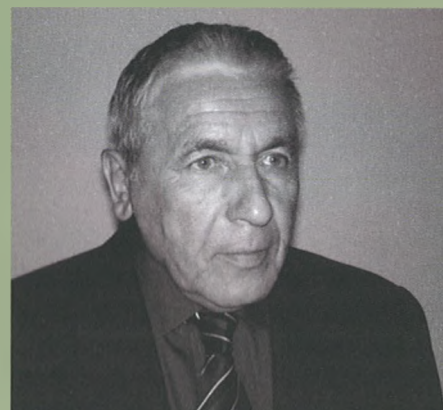
Галин Тютюнков

Член на Българското републиканско самоуправление. Роден е на 11 ноември 1969 г. в Будапеща. След завършването на Българското основно училище »Христо Ботев«, учи в унгарско средно училище, след което придобива квалификация по информатика и програмиране. Ръководи собствена фирма за информатика. Член на ръководството на ДБУ и на Българското малцинствено самоуправление в VII район.

Виолета Фратер

Член на Столичното българско самоуправление. Родена е на 25 април 1956 г. в Червен бряг. Основно и средно образование завършва в България, след което се дипломира като медицинска сестра. Работи като акушерка в болницата Ужоки. Председател на Българското малцинствено самоуправление в XVII район и член на ДБУ.

Цвятко Йоргов

Член на Българското републиканско самоуправление. Роден е на 1 декември 1939 г. в Поликрайще. След завършване на Българското основно училище »Христо Ботев« учи в механотехникум. Пенсионер. Председател на Българското малцинствено самоуправление в XXI район и член на ръководството на ДБУ.

Bemutatjuk az országos és a területi

Tyutyunkov Galin

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. 1969. november 11-én született Budapesten. A Hriszto Botev Általános Iskola elvégzése után magyar középiskolában érettségizett, majd a információ-rendszer programozó képzést szerzett. Jelenleg saját informatikai cégét vezeti. Az MBE vezetőségi tagja és a VII. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat tagja.

Fráter Violetta

A Fővárosi Bolgár Önkormányzat tagja. 1956. április 25-én született Cserven brjagban. Általános és középiskolai tanulmányait Bulgáriában végezte, majd ott szerzett egészségügyi főiskolai diplomát. Jelenleg szülésznőként dolgozik az Uzsoki utcai kórházban. A XVII. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke és az MBE tagja.

Jorgov Cvjatkó

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. 1939. december 1-én született Polikraistében. A Hriszto Botev Általános Iskola elvégzése után gépipari technikumban érettségizett. Jelenleg nyugdíjas. A XXI. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke és az MBE vezetőségi tagja.

Tütünkov-Hrisztov Jordán

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. 1951. május 9-én született Budapesten. A Hriszto Botev Általános Iskola elvégzése után magyar középiskolába járt, majd pénzügyi főiskolát, és később közgazdasági egyetemet végzett. Jelenleg a Quaoator Utazásszervező Kft. Bulgáriáért felelős területi igazgatója és tanít a Heller Farkas Főiskolán. A XIX. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke és az MBE Ellenőrző Bizottságának tagja.

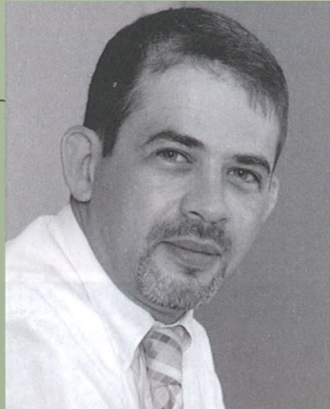

Йордан Христов Тютюнкков

Член на Българското републиканско самоуправление. Роден е на 9 май 1951 г. в Будапеща. След завършване на Българското основно училище »Христо Ботев« учи в унгарско средно училище, след което завършва институт по финанси и икономически университет. Отговорен директор за България в Туристическа фирма Квестор и преподавател в Института »Фаркаш Хелер«. Председател на българското малцинствено самоуправление в XIX район и член на Контролната комисия на ДБУ.

Норберт Варо

Член на Българското републиканско самоуправление. Роден е на 28 декември 1966 г. в Печ. Учи в български и унгарски училища, след което се дипломира в Софийския МЕИ и в Техническия университет в Будапеща като машинен инженер. Работи като ръководител на

Емил Иванов

Член на Българското републиканско самоуправление.

Член на ръководството на ДБУ и член на Българското малцинствено самоуправление в XIV район.

Ангел Иванов

Член на Пещенското българско областно самоуправление. Председател на Българското малцинствено самоуправление в Лорев.

Резултатор ООД и съветник в областта на финансите. Председател на Българското малцинствено самоуправление във II район и председател на Контролната комисия на ДБУ.

Андраш Дончев

Член на Столичното българско самоуправление. Роден е на 3 декември 1969 г. в Будапеща. Посещавал е българска

детска градина, а след завършване на основно и средно образование се дипломира в Университета Лоранд Йотвьош (ЕЛТЕ), специалност история и английски език. Работи като политически съветник в кабинета на председателя на ФИДЕС. Заместник-председател е на Българското малцинствено самоуправление в XXII район.

Фондация Про скола булгарика изказва благодарност на всички, отделили 1% от своите данъци за подпомагане на дейността ѝ. Средствата, получени през 2006 г. на стойност 350 000 фор., са използване за издръжка на фондацията и за подпомагане на дейността на Българското училище за роден език.

A Pro Schola Bulgarica Alapítvány köszönetet mond mindenkinek, aki az adója 1%-át az alapítványnak ajánlotta fel. A 2006-ban így kapott 350 000 Ft-ot az alapítvány költségeinek finanszírozására és a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola tevékenységének támogatására használtuk fel.

bolgár önkormányzatok tagjait

Doncsev András

A Fővárosi Bolgár Önkormányzat tagja. 1969. december 3-án született Budapesten. Járt a bolgár óvodába, majd általános és középiskolai tanulmányai elvégzése után az ELTE BTK-n szerzett történelem-angol szakos diplomát. Jelenleg politikai tanácsadó a Fidesz elnöki kabinetjében. A XXII. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat alelnöke.

Varró Norbert

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. 1966. december 28-án született Pécsen. Általános és középiskolai tanulmányait Bulgáriában és Magyarországon végezte, majd a Szófiai Műszaki Egyetemen és Budapesti Műszaki Egyetemen tanult, gépészmérnöki diplomát szerzett. Jelenleg a Resultator Kft. ügyvezetője, minőségirányítási tanácsadó a pénzügyi szektor részére.

A II. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke és az MBE Ellenőrző Bizottságának elnöke.

Ivanov Emil

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. Az MBE vezetőségi tagja és a XIV. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat tagja.

Ivanov Angel

A Pest Megyei Bolgár Önkormányzat tagja. 19 A Lórévi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke.

БУЛФЕСТ Лято

Вече години наред всяко лято във Фертьод се провежда БУЛФЕСТ ЛЯТО. За тазгодишния фестивал ни разказва Димитър Иринков, председател на Българското самоуправление в Шопрон:

»Тази година организирахме за седми път БУЛФЕСТ ЛЯТО, който се състоя традиционно във Фертьод. Новото беше, че поканихме една от нашумелите певици в България Соня Немска, която за наша най-голяма радост се отзова на поканата и спечели изключителните симпатии на публиката. За организирането на този гастрол голяма заслуга има Симеон Варга, председател на Българското самоуправление в

Шорокшар и на Пещенското областно българско самоуправление. Наш гост освен това беше и танцов състав »Китка« от град Бърно, Чехия. Сред публиката имаше българи от Унгария и от всички съседни държави – Чехия, Словакия, Австрия, както и от Полша.

БУЛФЕСТ Лято се провежда вече от години наред при голям успех, ето защо много от местните български самоуправления и Българското републиканско самоуправление с готовност го подпомагат финансово. Тази година особено сериозна помощ ни оказа самоуправлението в Шорокшар.«

BULFEST Nyár

Мár hagyománnyá vált, hogy a BULFEST Nyár elnevezésű rendezvény megrendezésre kerül Fertődön. Az idei fesztiválról **dr. Irinkov Mihály**, a Soproni Bolgár Önkormányzat elnöke számolt be nekünk:

„Idén hetedszer szerveztük meg a BULFEST Nyár rendezvényt Fertődön. Idén az volt az újdonság, hogy meghívtunk Bulgáriából egy ismert énekesnőt, Szonja Nemszkat, aki legnagyobb örömünkre elfogadta a meghívást és elnyerte a közönség rokonszenvét. A vendégszereplés megszervezésében nagy érdemei vannak Varga Szimeonnak, a Soroksári Bolgár Önkormányzat és a Pest Megyei Bolgár Önkormányzat elnökének. A rendezvényen vendégünk volt a brnói Kitka Táncegyüttes is. A közönség soraiban a magyarországi bolgárokon kívül a közeli országokban (Csehország, Szlovákia, Ausztria, Lengyelország)

élő bolgárokat is köszönthettük. A BULFEST Nyár évek óta nagy sikernek örvend, ezért sok helyi bolgár önkormányzattól és a Bolgár Országos Önkormányzattól is kapunk anyagi támogatást. Idén a Soroksári Bolgár Önkormányzat nyújtott különösen komoly támogatást.”

Летен лагер в Сарафово

Дружеството на българите в Унгария организира и тази година превърналият се вече в традиционен в живота на децата летен лагер на българското черноморие. Това лятото децата почиваха в няколко групи по една седмица от 19 юни до 3 юли. В лагера взеха участие деца до 18 г. от български произход, както и ученици от Българо-унгарското езиково училище »Христо Ботев«. Организацията на летуването бе осъществена с помощта на Робинзон Турс. Пристигнахме в Бургас с чартърен полет. пътят бе кратък, но изпълнен с вълнение, понеже мнозина пътуваха за пръв път със самолет.

Разположеният на 20 км от Бургас лагер Юниор Робинзон има парк от 10 хектара със собствен плаж и 25 метров басейн с пързалка, както и игрища за футбол, баскетбол, тенис, плажен волейбол, пинг-понг, шах на открито, детска площадка, писта с препятствия – създава всички условия за забавление и активна почивка. Спалните помещения са с 2-3 легла, баня, балкон и телевизор във всяка стая. В курортния комплекс един неуморим спортен отговорник и

аниматори организираха целодневни занимания. (Различни състезания, конкурс за рисунка, спортни игри, всяка диско вечер.) Четиричленният отбор от момичета спечели състезанието по модерни танци. Сред разнообразните възможности за пътешествия из околността разнообразихме преживяванията с еднотнвено посещение в Аквапарк и екскурзия с корабче.

Изказваме благодарност на организаторите, на Дружеството на българите в Унгария, на директорката на Българо-унгарското училище »Христо Ботев«, както и на всички местни самоуправления, които подкрепиха финансово почивката ни. Тази година за тринайсети път водим децата на лагер в България и през тези години опознахме много кътчета на България, затова ни се иска още много години да бъдем заедно весели, в добро настроение, обогатени с нови впечатления.

Милка и Марика

Nyári tábor Szarafovóban

A Magyarországi Bolgárok Egyesülete ebben az évben is megszervezte a gyerekek életében már hagyományosnak számító bolgár tengerparti táborozást. Az idén Szarafovóban tölthettek a gyerekek két csoportban 1-1 hetet, június 19-től július 3-ig.

A táborozáson 18 év alatti bolgár származású gyerekek, ill. a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium tanulói vehettek részt. Az üdülés szervezése a Robinson Tours Utazási Irodán keresztül történt.

A Neszebártól 20 km-re délre lévő Junior Robinson tábor a 10 hektáros parkjával,

saját strandjával és egy 25 méteres feszített víztükrű medencéjével (csúszdával) és egyéb adottságaival: füves foci-, kosárlabda-, tenisz-, strandröplabda-pálya, asztali-tenisz, szabadtéri sakk, játszótér, akadály-pálya jó szórakozást kínált számunkra. Szálláshelyünkön, a 2-3 ágyas, fürdőszobás, balkonos és TV-s szobákban aktív pihenéssel kellemesen és gyorsan telt az idő. Az üdülő területén a szabadidős tevékenységeket egy fáradhatatlan sportfelelős és lelkes animátorok irányították a nap minden szakában.

A környék érdekes és változatos kirándulási lehetőségei közül egy Aquaparkban

eltöltött nap és egy fekete-tengeri hajókirándulás gazdagította az élményeket. Köszönetünket fejezzük ki a szervezőknek, a Magyarországi Bolgárok Egyesületének, a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Ált. Iskola és Gimnázium igazgatójának és valamennyi önkormányzatnak, akik anyagilag is támogatták nyaralásunkat. Tizenharmadik éve táboroztunk idén, az esztendőnk során Bulgária számos területét megismertük, de kívánjuk, hogy még sokáig lehessünk együtt vidáman, jó hangulatban, rengeteg új élménnyel gazdagodva.

Milka néni és Marika néni

1 юли – Ден на Фелшожолца

Официално и по традиция първи юли е Денят на Фелшожолца. На този ден точно преди десет години Арпад Гьонц, тогава президент, връчи званието »град« на разположеното недалеч от Мишколц селище.

На тържественото заседание на общинския съвет присъства

и акредитираният в Унгария посланик на Република България Димитър Икономов, чийто пръв път из унгарската провинция го отведе във Фелшожолца. На празненството бяха раздадени и награди, присъдени от общинския съвет. Наградата Про урбе бе присъдена на Майор Адамне, председател на Българското малцинствено самоуправление.

»Тази награда ме изненада твърде много, не съм я очаквала, но много ѝ се радвам, тъй като тя е един вид насърчение за по-нататъшната ми работа. Аз съм родена във Фелшожолца, но родителите ми са българи, ето защо се чувствам еднакво свързана както с родния си град, така и с българите« – каза след тържеството Майор Адамне.

»От името на всички българи в Унгария бих могъл да кажа, че ние се гордеем с Майор Адамне, с Фелшожолца ни свързват както отличните делови контакти, така и добрите приятели« – заяви Димитър Танев, председател на Дружеството на българите в Унгария, който не за първи път идва във Фелшожолца.

С наградата за обществена работа тази година бяха наградени и двама педагози.

Жолцаи хирмондо

Кишпещ – Смолян

И това лято продължи да се осъществява традиционната обменна програма между побратимените градове Смолян и Кишпещ. От 19 до 29 юни членовете на танцов състав »Сипорка« при Основно училище »Ендре Ади« в Кишпещ бяха на лагер в Смолян и взеха участие в празниците на Орфей – ежегоден младежки фестивал за народни танци. За откриването на Орфеевите празници на кратко посещение в Смолян пристигна и делегация в състав: кметът Петер Гайда, заместник-кметът Дьорд Винчек и председателят на Българското самоуправление в Кишпещ Йордан Тютюнков.

Освен участието във фестивала за децата бяха организирани още редица интересни програми – запознаха се със забележителностите на Смолян и направиха много екскурзии в околностите на Смолян и посетиха Смилян и Широка лъка.

Смолянските деца бяха в Унгария от 29 юни до 10 юли. Първите няколко дни прекараха в Будапеща, след което продължиха почивката си в лагера в Капаланфюред.

Városnap

Július 1-én Felsőzsolcán

Július elseje – hagyományosan és hivatalosan is – Felsőzsolca városnapja. Napra pontosan 10 esztendeje, 1997. július elsején Göncz Árpád akkori köztársasági elnök városi rangot adományozott a Miskolc melletti településnek.

Az ünnepi testületi ülésen jelen volt Dimitar Ikonov, a Bolgár Köztársaság hazánkba akkreditált nagykövete is. A jubileumi ünnepségen a Pro Urbe kitüntető címet Major Ádámné, a bolgár kisebbségi önkormányzat elnöke vehette át.

– Nagyon-nagyon meglepett ez a kitüntetés, egyáltalán nem számítottam rá, de nagyon jól is esik, és egyfajta biztatás is számomra a további munkához. Én ugyan itt Felsőzsolcán születtem, de a szüleim bolgárok voltak, így mindig is egyaránt éreztem magam e városhoz kötődőnek és bolgárnak is – mondta az ünnepséget követően Major Ádámné.

Zsolcai Hírmondó

Kispest-Szmoljan

A Kispest és Szmoljan közötti testvérvárosi csereprogram az idén nyáron is folytatódott. Június 19-től 29-ig A kispesti Sziporka Táncegyüttes tagjai tábo-roztak Szmoljanban és részt vettek az Orfeusz Ünnepen, amely egy minden évben megrendezésre kerülő ifjúsági néptáncfesztivál. Az Orfeusz Ünnep megnyitójára delegáció is érkezett Kispestről: Gajda Péter polgármester, Vinczek György alpolgármester és Tyutyunkov Jordan, a Kispesti Bolgár Önkormányzat elnöke rövid látogatást tett Szmoljanban.

A szmoljani gyerekek június 29-től július 10-ig tábo-roztak Magyarországon – Budapesten és Káptalanfűreden.

A magyar gyerekek kiutazását és a bolgár gyerekek magyarországi tartózkodását Szilágyi István, a Kispesti Katasztrófavédelem vezetője szervezte.

Делегация от Горна Оряховица в Сигетсентмиклош

В последната седмица на юни на посещение в нашия град пристигна 30-членна делегация от Горна Оряховица, начело с кмета Никола Колев. Още с пристигането им започна изпълнението на наситената програма: в Будапеща те посетиха Българския културен дом и Българския православен храм, а в Сигетсентмиклош бяха приети от кмета Йожеф Сабо и членовете на Българското самоуправление в парадната зала на Кметството. Гостите присъстваха на връчването на наградите за здравни работници по случай деня на Семелвайс в Градската библиотека и културен дом, след което

приеха възторжено програмата на Театър Сигет. На другия ден гостите присъстваха на виртуозно представление с коне в Апайпуста, след което по покана на местното българско самоуправление в Рацксве разгледаха града. Прощалната вечеря се състоя в крайдунавската база на Риболовното дружество, където те бяха нагостени с традиционна унгарска рибена чорба и яхния от телешки джолан, приготвени специално от председателя на дружеството *Ласло Киш* и останалите членове, за което им изказваме благодарност. Трима от членовете на делегацията, които се занимават с

народни занаяти установиха контакт с майстори от Сигетсентмиклош и тяхната организация. Краткото посещение завърши с обиколка на Будапеща.

Агнеш Сабо,

референт по международни контакти

Побратимяване

На 7 ноември 2006 г. членовете на Общинския съвет взеха решение да сключат побратимени отношения с българския град Твърдица.

На 12 юли кметовете на двете селища Ференц Гейгер и Катя Дойчева официално потвърдиха намерението си, изказвайки убеждението, че сближаването на народите укрепва свободата, демокрацията, мира. Със съзнанието, че допринасят за по-добрите контакти, те сключиха споразумение за партньорство между Шорокшар и Твърдица, изхождайки от културните, образователните и стопанските ценности на жителите на двете селища.

Преди подписването кметицата Катя Дойчева и секретарят на общината Пламен Курумилев разведе гостите и ги запозна със забележителностите на Твърдица.

Подписването стана в тържествената зала на кметството. За официалното подписване кметът Ференц Гейгер замина за България с десетчленна делегация. В делегацията бяха включени Цивилната фракция, Фидес за Шорокшар, УСП-ССД, секретарят на общината, шефът на полицията на XX и XXIII район, председателят на българското малцинствено самоуправление, както и референтът по протокола, младежта и цивилната сфера. Прескараното в България време увери всички, че сътрудничеството ще бъде ползотворно както за жителите на Шорокшар, така и за тези на Твърдица.

Gorna Orjahovica küldöttségének látogatása Szigetszentmiklóson

Június utolsó hétvégéjén érkeztek városunkba a Gorna Orjahovica polgármesteri hivatal dolgozói 30 fős küldöttség keretében. A delegációt *Nikola Kolev* polgármester vezette. Az érkezés után a gornaiak megtekintették a Bolgár Művelődési Házat és a vele szemben lévő bolgár templomot Budapesten, majd Szigetszentmiklóstra érve *Szabó József* polgármester és a Bolgár Kisebbségi Önkormányzat képviselői fogadták a küldöttséget. A két és fél napos programban szerepelt látogatás Apajpusztán és Ráckeven, valamint egy rövid budapesti városnézés is.

Szabó Ágnes

nemzetközi kapcsolatok referense

Testvérvárosi kapcsolat

Képviselő-testületünk 2006. november 7-én úgy határozott, hogy testvérvárosi kapcsolatot köt Tvardica bolgár várossal. Az ünnepélyes aláírásra 2007. július 12-én került sor Tvardica város Polgármesteri Hivatala dísztermében.

Az aláírás előtt *Katja Dojcseva* polgármester asszony és *Plamen Kurumilev* jegyző egy rövid séta keretében megmutatta Tvardica nevezetességeit.

A hivatalos aláírásra *Geiger Ferenc* polgármester vezetésével 10 fős delegáció utazott Bulgáriába, amelynek tagja volt a kerületi bolgár kisebbségi önkormányzat elnöke is.

Лаврова клонка за Пенка Чангова

На 6 юли в Българското посолство в Будапеща, в присъствието на официални лица и представители на местната общественост, посланик Димитър Икономов връчи на *Пенка Чангова* българска награда, признание за нейната трудова и обществена дейност. Лавровата клонка на министъра на външните работи на България бе присъдена на нашата сънародничка по случай нейната 90-годишнина и за дългогодишната ѝ работа – в продължение на 40 години – в Консулската служба при посолството на Република България в Будапеща.

Csangova Penka kitüntetése

Július 6-án a budapesti Bolgár Nagykövetségen hivatalos személyek és a helyi bolgár közösség tagjainak jelenlétében **Dimitar Ikononov** nagykövet bolgár kitüntetést nyújtott át **Csangova Penkának** munkájáért és közéleti munkásságáért. A külügyminiszter által adományozott babérágat Csangova Penka 90. születésnapja és a Bolgár Nagykövetség Konzuli Osztályán 40 évig végzett munkájáért kapta.

Янтра в Карловац

През месец юли танцов състав »Янтра« взе участие в X-ия международен фолклорен фестивал в Карловац, Хърватска, организиран от CIOFF. Танцовият състав е избран за участие из между 30 кандидати и отново имаше възможност да представи българската култура и българите в Унгария. Проведен с

участието на седем танцови състави от различни държави, фолклорният фестивал в Карловац бе поредната възможност на младите български танцьори от Унгария да покажат своето майсторство. Танцов състав »Янтра« и този път представи своя репертоар при голям успех.

A Jantra Karlovácon

Július hónapban a Jantra Néptáncgyűttes részt vett a horvátországi Karlovácon a CIOFF égisze alatt megrendezett X. Jubileumi Nemzetközi Folklórfesztiválon. A táncgyűttes előzetes válogatás után került be a fesztivál résztvevői közé, így ismét lehetősége nyílt arra, hogy külföldön népszerűsítse a bolgár kultúrát és képviselje a magyarországi bolgárokat. A hét ország táncosait felvonultató fesztivál jó alkalmat nyújtott a Jantra ifjú tagjainak, hogy bemutassák magas színvonalú tánc tudásukat. A Jantra táncgyűttes tagjai idén is nagy sikerrel mutatták be repertoárjukat a fesztiválon.

Български събор в Дунахарасти

Традиционният събор на българите в Дунахарасти тази година се състоя на 16 септември. Домакините посрещнаха гостите с богата концертна програма, в която участваха танцов състав от град Несебър, оркестър Право, съставите Мартеница и Янтра. Провеждан всяка година в първата половина на септември, денят отбелязва два български празника – Съединението на България на 6 септември 1885 г. и Денят на независимостта, обявен на 22 септември 1908 г. Като първа голяма проява след лятната ваканция, тържеството привлича и българи от съседните селища, които от пролетта на тази

година създадох и Областно Пещенско самоуправление, една от задачите на които е да координира проявите на местните самоуправления и да улеснява контактите с Българското републиканско самоуправление. Българското самоуправление в Дунахарасти с председател Петър Байчев нагости многобройните посетители с вкусни ястия. Кметът на селището д-р Ласло Салаи сподели, че такива срещи са изключително важни за формирането на общността и заяви, че общинското самоуправление е готово да подкрепи всяка добра инициатива на малцинствата в Дунахарасти.

Спасете планетата!

Художничката Жения Бозукова откри това лято поредица от изложби в Унгария и участва в проявите на българската седмица в Рим. Основна тема на новите ѝ колекции от картини е глобалното затопляне и последиците от него. Темата е видяна образно и емоционално и поради това много въздействащо. Младата художничка е притеснена от факта, че все още не се прави достатъчно за ограничаване на апокалиптичните за земята последици – ден след ден чезнат видове, замърсяват се водите и въздухът, земята се превръща в пустиня, въздухът е пълен с отрови. Твърде много неща сме загубили вече, но още по-страшна е картината на това, което би могло да се случи някой ден, ако човечеството не намери сили да спре пагубните процеси, преди да станат необратими. Жения Бозукова вярва, че хората на изкуството могат да направят много, за популяризиране на тази тематика и затова посвещава много от времето си в работа за тази кауза – не само чрез изкуството си, а и чрез участие в различни проекти, чиято цел е опазването на земята.

Bolgár nap Dunaharasztaban

Dunaharasztaban az idei évben szeptember 16-án került sor a hagyományos bolgár napra, amely Bulgária egyesítésének (szeptember 6.) és függetlenségének (szeptember 22.) ünnepéhez kapcsolódik. A házigazdák gazdag koncertprogrammal várták a vendégeket, amelyben fellépett egy neszebari néptáncegyüttes, a Pravo zenekar, valamint a Martenica, a Jantra és a Roszica táncegyüttes. A napsütéses időben ismét nagyon sokan gyűltek össze a Horgásztó mellett. A Dunaharaszti Bolgár Önkormányzat, amelynek elnöke Bajcsev Péter, finom ételekkel vendégelte meg az egybegyűlteket. Dr. Szalay László, a város polgármestere szerint az ilyen találkozók nagyon fontosak a közösség formálása céljából és kijelentette, hogy a polgármesteri hivatal kész a kisebbségek minden jó kezdeményezését támogatni Dunaharasztaban.

Mentsétek meg a Földet!

Zsenia Bozukova festőművésznék a nyáron több kiállítása nyílt meg Magyarországon és részt vett a római bolgár hét rendezvényein is. Új képsorozatainak fő témája a globális felmelegedés és annak következményei. A téma nagyon kifejezően és érzelmekkel telve jelenik meg alkotásaiban, amelyek nagyon nagy hatást tesznek az emberre. A fiatal művészt nagyon nyugtalanítja, hogy még mindig nem teszünk eleget a Föld számára apokaliptikus következmények csökkentéséért – naponta halnak ki fajok, szennyezzük a vizeket és a levegőt, a Föld elsivatagosodik, a levegő tele van mérgező anyagokkal. Zsenia Bozukova hisz abban, hogy az alkotóművészek sokat tehetnek a téma népszerűsítéséért, ezért is szentel sok időt ennek az ügynek – nemcsak a művészetében, hanem különböző, a Föld megóvását célzó projektekben való részvétel által is.

Валя Балканска във Фоно

Народната певица Валя Балканска и гайдарят Петър Янев ще изнесат концерт на 17 октомври, сряда, от 20.00 часа във Фоно (*Fonó Budai Zeneház, 1112 Budapest, Sztregova u. 3.*). Дватама известни изпълнители не се налага да бъдат представяни нито на българската, нито на унгарската публика – те нееднократно са концертирали в Унгария, винаги с голям успех. На 15 октомври отново ще имаме възможност да се насладим на прекрасната родопска музика.

Концерт на АРСМУЗИКА ШУМЕН

Колегиумът за камерна музика »АРСМУЗИКА ШУМЕН«, основан през 2002 г. с художествен ръководител и диригент Юлияна Панова, ще изнесе концерта »Благослови душе моя Господа« в Будапеща на 15 октомври т.г. от 18.00 часа в Енорийската църква в VIII район на Будапеща на пл. Режьо. (*Magyarok Nagyasszonya plébániatemplom, Budapest VIII., Rezső tér*). Инициативата се финансира в изпълнение на Комуникационната стратегия на Република България за Европейския съюз. На същия ден от 13.00 часа в Българо-унгарското средно езиково училище »Христо Ботев« в Будапеща ще бъде открит информационен щанд за пътя на България към Европейския съюз и ще бъде осъществена мултимедийна презентация на комплекта CD/DVD »Музикален албум на обединена Европа«.

В дейността на »АРСМУЗИКА ШУМЕН« участват 20 музиканти – основно преподаватели и студенти в специалността »Музикална педагогика« на Шуменски университет и преподаватели по музика в средни училища в Шумен.

Колегиумът »АРСМУЗИКА ШУМЕН« е реализирал над 120 сценични изяви в България и зад граница – Сърбия и Черна гора (2003), Унгария (2003, 2004, 2005) и Чехия (2003), Гърция (2004), Литва (2005), Италия (2005, 2006), Косово (2007) и Румъния (2007), по време на които е представил репертоар от над 140 творби на композитори от всички страни – членки на Европейския съюз, Русия, САЩ, Норвегия и Исландия. Участва успешно в 9 национални и задгранични хорови фестивала и е носител на трети награди от категориите »камерни хорове« на 21-вия Международен хоров конкурс »Бела Барток'2004« в гр.Дебрецен, Унгария и 29-я Международен хоров конкурс »Проф. Георги Димитров'2007« в гр.Варна, България.

Valja Balkanszka ismét a Fonóban

2007. október 17-én (szerdán) 20.00 órakor Valja Balkanszka népdalénekes és Petar Janev dudás ad koncertet a Fonó Budai Zeneházban (1112 Budapest, Sztregova u. 3.) A két ismert előadóművész nem kell bemutatni a bolgár és a magyar közönségnek sem, hiszen többször léptek már fel Magyarországon, és mindig nagy sikert arattak. Október 15-én ismét alkalmunk lesz élvezni a Rodope-hegység csodálatos népzenejét.

Táncház

Az Angyalföldi Gyermekek- és Ifjúsági Házban szeptember 8-án a bolgár táncházban újfent sokan voltunk. A bolgár táncházat a Fővárosi Önkormányzat és a XIII. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatja. A táncházban a Pravo együttes zenél, a vendégeket a Caverac étterem gasztronómiai bemutatójával várjuk.

Következő alkalom:

2007. október 27. 19-23 óráig, cím: XIII. kerület, Dagály u.15/a

Az ARSMUSICA SUMEN koncertje

A Juliana Panova művészeti vezető és karmester vezetésével 2002-ben megalakult ARSMUSICA SUMEN Kamarazenei Collegium 2007. október 15-én 18.00 órakor koncertet ad a Magyarok Nagyasszonya Plébániatemplomban (Budapest, VIII. Rezső tér). Ugyanazon a napon 13.00 órától a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnáziumban információs stand nyílik Bulgáriának az Európai Unióba vezető útjáról és multimédiás prezentáció kerül bemutatásra Az egyesült Európa zenei albuma címmel.

Юбилейна програма по случай 25 г. от основаването на »Мартеница«

Изминаха 25 години от основаването на състава, много неща се случиха оттогава, ето защо е особено трудно да съберем в един концерт всичко. С помощта на някогашните танцьори и музиканти припомняме най-незабравимите моменти от миналото, като разбира се представяме и най-новите си танци, в които участват сегашните членове на танцовата трупа. подготовката тече вече месеци наред, в суматохата на ежедневието издирваме някогашните танцьори, да ги поканим отново да дойдат, за да се подготвят за участие в програмата и да не наблюдават само като зрители тържеството. Обърнахме се към различни музиканти да съпровождат отделните танци, за които на времето сме се готвели с тях. Наред със сегашния ни оркес-

тър »Право« сме поканили »Рила«, Алексей Лесички, любимата ни певица Роза Банчева, членовете на стария »Жаратнок« с Никола Паров, гайдарят Золи Сабо, вокалния състав Вандор, а особена радост за нас е да посрещнем зурнаджии от Пиринска Македония. Поканата ни прие и танцов състав »Балкан« от София, с който от 2002 г. поддържа приятелски контакти. Заедно с тях готвим изненада за публиката, но каква – нека засега да остане в тайна. Очакваме ви на юбилейната вечер на 20 октомври от 19 часа в XII район: Hegyvidék Művelődési Központban (по-рано MOM, 1124. Bp. Csörsz u. 18.) и на веселието след концерта. Информация за билетите можете да получите на сайта на състава www.martenica.hu.

Български ВЕСТИ

Издание на Българското
републиканско самоуправление,
1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция

Андреа Генат (главен редактор),
Моника Тютюнкова,
Светла Кьосева

Отговорен издател

Данчо Мусев

Издава се с подкрепата
на Фонда за национални и
етнически малцинства в
Унгария, СБС и на Българските
самоуправления в V, IX, X, XIII,
XIV, XV, XVII, XVIII, XX и XXI
район на Будапеща и във Фел-
шьюжолца, Сегед, Дунахарасти,
Дунакеси, Халастелек, Сигет-
халом и Сигетсентмиклош.

B o l g á r HÍREK

A Bolgár Országos Önkormányzat
(1093 Budapest, Lónyay u. 41)
kiadványa

Szerkesztőbizottság

Genát Andrea (főszerkesztő),
Kjószeva Szvetla, Tyutyunkov Mónika
Felelős kiadó
Műszerv Dancso

Megjelenik a Magyarországi
Nemzeti és Etnikai Kisebbségektől
Központjának, a FÖÖ és az V., IX., X.,
XIII., XIV., XV., XVII., XVIII., XX. és XXI.
kerületi, valamint a Felsőzsolcai, a
Szegedi, a Dunaharaszti, a Halásztelki, a
Dunakeszi, a Szigetközi és a
Szigetszentmiklósi Bolgár Kisebbségi
Önkormányzat támogatásával.
ISSN 14163098
MS Mester Stúdió
Globe Print Nyomda

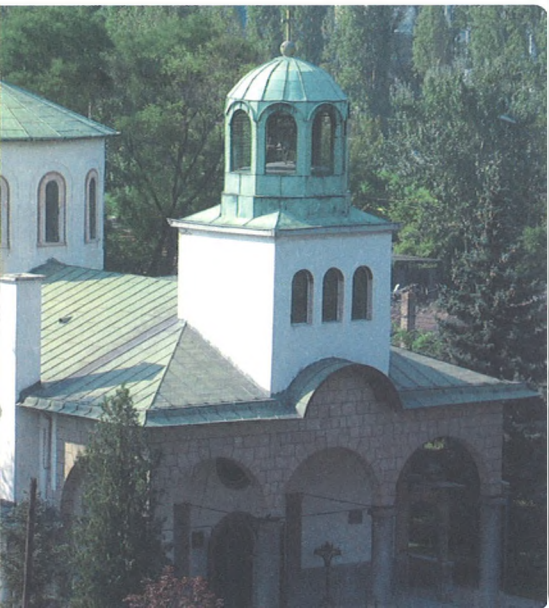
A Martenica Táncegyüttes 25 éves fennállásának jubileumi műsora

25 év telt el az alapításunk óta, még fel-
sorolni is nehéz, mi minden történt ve-
lünk, éppen ezért nagyon nehéz lesz
egyetlen műsorba besűriteni mindezt.
Régi táncosaink, zenészeink segítségé-
vel idézzük fel a múlt legszebb pillanata-
it, de természetesen jelenlegi tagjaink
előadásában legújabb koreográfiáinkból
is ízelítőt kap a nagydíj. Hónapok
óta folyik a készülődés, hiszen a min-
dennapos teendőink mellett fel kellett
keresnünk régi táncosainkat, hogy újra
lejárjanak közénk, ha a műsorban tán-
colni is szeretnének, nem csak a nézők

soraiban ünnepelni. Felkértük korábbi
kísérőzenekarainkat is, hogy egy-egy
időszakhoz kapcsolódó táncunkat azok
kísérjék, akikkel valóban együtt dolgoz-
tunk. Így jelenlegi zenekarunk, a Pravo
zenekar mellett elfogadta meghívásun-
kat a Rila zenekar, Alekszej Leszicski,
kedvenc énekesnőnk Roza Bancseva, a
régóta Zsaratnok tagjai, Nikola Parov veze-
tésével, Szabó Zoli dudás barátunk, a
Vándor vokál énekegyüttes, de nagy
örömünkre újra Budapesten láthatjuk és
hallhatjuk a Pirinszka Makedónia török-
síposait is. Elfogadta meghívásunkat

Szófiából a nagymultú Balkán tánc-
együttes, akikkel 2002 óta ápoljuk ba-
rátságunkat. Velük meglepetésre is ké-
szülünk, de ez legyen titok vendégeink
számára. Várunk mindenkit az október
20-án 19.00 órakor kezdődő jubileumi
estre a XII. kerület Hegyvidék Művelődé-
si Központban (régóta néven MOM, cím:
1124 Budapest, Csörsz u. 18.) és termé-
szetesen az ezt következő mulatságra.
Jegyekkel kapcsolatos információkat
hamarosan az együttes honlapján, a
www.martenica.hu weblapon olvashatnak.

Извънбрачното съжителство – гара за двама

В България се очаква да влезе в сила нов Семейен кодекс с две нови правни уредби в областта на семейното право: брачният договор и т. нар. фактическо съжителство.

Общозвестен факт е, че през последните двадесет години все повече мъже и жени живеят заедно, поддържат интимни отношения и общо домакинство, без да са сключили брак. В тези »семейства« колкото и силни да са чувствата им, колкото и безпроблемно да е тяхното съжителство, рано или късно между двамата »съпрузи« неизбежно възникват конфликти: за родителски права и за имущество, или единият се чувства онеправдан, а другият излъган и дискриминиран, което принуждава и двете страни да се обърнат към държавните институции да разрешат проблемите им. И тогава се разбира, че държавно-правната администрация няма основание да се намеси в техните отношения, които се оказват извън рамките на закона. Затова новият Семейен кодекс ще разреши проблемите на извънбрачното съжителство, превърнало се в наболял проблем и обект на семейното право.

Нека оставим специалистите сами да преценяват добър или лош ще е новият закон, а ние като християни ще си позволим да надникнем под канавата на хастара и да попитаме обществото: Може ли извънбрачното съжителство да изпълнява функциите и има ли целите на брака такъв, какъвто Църквата ни го разбира?

Както бе споменато в статията за граждански брак, че преди и по време на християнизацията, римското право счита за брак в пълната съюза между свободни мъж и жена при наличието на следните два елемента: тяхната чиста любов и свободно изразената им воля да се посветят изцяло един на друг свързани завинаги и показния външен – регистриране на този свят съюз пред свидетели за обществото, Църквата и закона. Това е определението за брак, което древната Христова църква приема и изпълва с дълбоко духовно съдържание и символика.

На пръв поглед извънбрачното съжителство отговаря на това определение, но в него се усеща липсата на нещо основополагащо, градивно, задължаващо и съществено, нещо което му пречи да осъществява целите на класическия брак и прави този съюз блуден, несериозен, неубедителен и дори елементарен. И този обезличаващо липсващ елемент е твърдата и ясно изразена решимост и у двамата да се посветят изцяло един на друг, да станат завинаги едно тяло и една душа и с всичката си осъзната отговорност без капчица егоизъм и лицемерие да положат на раменете си хомота на този свещен впряг на семейната каруца, препускаща по неравния и трънлив житейски друм, по който всичко се заплаща със златото на съвестта.

Изначало бракът изисква дълготрайни и стабилни отношения – »докато смъртта ни раздели« за един неразтрогващ съюз, чиято цел е и

единение в Господа. Той започва и се гради ежедневно върху основата на обета за пожизнена вярност, което условие способства съпрузите да усъвършенстват необезпокоявани близостта си, да анализират и задълбочават отношенията си, да градят върху общи планове, да преследват далечни цели, да имат общ социален кръг и материални ресурси, да се подкрепят и да си помагат взаимно в духовното си и професионално развитие.

За някои от тези двойки съжителството е един вид проверка преди брака, а за други – негова алтернатива, но то сякаш е обречено да има временен характер и над него винаги тегне сянката на раздялата. А тази сянка всъщност е гордиевият възел, определящ отношенията между двамата, който ги заставя да пазят и бранят своята автономност с цената на една раздяла, на смазваща самота и вледеняващото чувство за виновност. Пак тази сянка ги кара да пазят относителна независимост и им пречи истински да се отдадат, доверят и посветят стопроцентно един на друг. Сякаш всичко онова, което обединява двамата, при извънбрачно живеещите се избягва съзнателно, за да не направи раздялата още по-болезнена и сложна.

Дали защото се страхуват от несполучлив брак или са преживели такъв, а може би и поради вродена нерешителност и раздвоеност, но привържениците на свободното съжителство се въздържат да поемат отговорността да се ангажират изцяло и завинаги. Те казват: »нас ни събра любовта, тя е тази, която ни държи заедно«, но си пазят »правото и моралната свобода« да си тръгнат веднага, щом факторът »ние се обичаме« загуби свързващата си сила. Независимо дали съжителството ще е регистрирано, човек винаги има правото еднолично да реши да се оттегли, ако връзката не му дава желаното удовлетворение.

Романтиката, която преимуществено присъства в началото на връзката между двама души, постепенно отстъпва място на една по-осъзната решимост вече да поемеш и отговорност за любимия, да посветиш себе си и живота дори на мъжа или жената до теб, както и на децата, на тяхното просперирание и добруване. Осмисленото и изречено на висок глас »да« е онзи апотез на чувства и жертвоготовност, след който егоизмът и себелюбието се пренасят в жертва на интересите и хармонията в семейството. Оттук нататък успехът, щастието, спокойствието и сигурността на единия имат значение дотолкова, доколкото гарантират успеха, щастието, спокойствието и сигурността на цялото семейство. Сключващите брак поемат и отговорността да са винаги здрави и в болест, в богатство и в бедност, както и докато са млади, здрави, красиви и преуспяващи, така и когато вече няма да са.

Това съзнателно взето решение, което те ясно и категорично заявяват помежду си, пред роднини и близки, пред обществото и според силите си се стараят да изпълнят, за да удържат на думата си, ако го запечатат и с покроя на църковното венчание, тогава към личната воля и проспериращо усърдие ще прибавят и упованието на Божата благодатна подкрепа.

А в съжителството тази побеждаваща решимост липсва. Там всеки се чувства свободен веднага да си тръгне, щом му стане тежко, трудно или просто скучно – никакви задължения не го задържат, защото такива не е посмал.

Дълбокото взаимно проникване в душата на другия може да стане само и единствено при условията на пълно доверие, на вътрешната убеденост и увереност, че няма да бъдеш изоставен. Напротив, единствено изпитанията, болката, страданието неочаквано разкриват нови, неподозирани черти и нюанси от характера на партньора и ти дават възможност да разкриеш нови аспекти на своята любов към него. Изключително важен фактор за единението от любов в брака е и единомислието им във вярата в

Христа, защото пребиваващите в извънбрачното съжителство (което Църквата категорично не приема) неизбежно се отдалечават от нея и от Тайнствата, които всъщност осъществяват човека по пътя на спасението му.

В действителност много мъже и жени искрено желаят да създадат хубаво и стабилно семейство, но се боят да направят тази важна крачка в бъдещето.

Боят се заради ширещата се повсеместна несигурност по всички фронтове на живота, провалила хиляди бракове. Боят се поради разкъсаните връзки между членовете на семейството – между съпруг и съпруга, между родители и деца и синдрома на еманципираната жена, динианц недоверие към противоположния пол. Боят се, че не могат материално да осигурят семейството си, а тази икономическа несигурност насажда колебливост, нерешителност и маловерие. А в същото време инстинктът да се докажеш нашепва – живота е за двама, търси си другар.

Компромисът, който не само българинът избира, е извънбрачното съжителство. То носи със себе си едно псевдоудобство, задоволява доста социално-битови наши потребности, но не и потребността ни от сигурност и класическа семейна идилгия. Невъстъпилите в брак споделят нуждите и грижите на деня, но болезнено и сгоистично запазват дистанция и автономност, защото днес са заедно, но утре може и да не са.

Дали тази тяхна предпазливост не може да се приеме и като едно по-разумно и по-сериозно отношение към институцията на брака, спрямо която не бива да се подхожда безотговорно и без да сме готови. Но противно на очакванията, социологическите проучвания опровергават надеждите ни, че предбрачното съжителство може да осигури по-устойчив и пълноценен брак. Статистическите данни недвусмислено показват, че сключените бракове от продължило с години съжителство са по-нестабилни от тези, при които съжителството започва преди или след сватбата.

Практически се получава така, за-

щото в извънбрачното съжителство хората се научават вероятно на по-голяма автономност и свобода, която всъщност ги прави недоверчиви и по-малко открити и отдадени на връзката си. Привикнали обаче веднъж към такива отношения, после става трудно и късно да живеят според изискванията на класическия брак, който се гради не без сътресения и единствено върху пълна себеподареност и себепристрастие. Та нали само в брака личното аз се трансформира в едно тяло и една душа – в които липсват полуотдаденост и полузаетост.

Всичко казано дотук изгражда в нашето съзнание представата, че извънбрачната връзка е само един съюз, в който се включваш с определен дял капитал, като запазваш неконтролируем личен живот, необезпокояван следваш личните си цели и интереси, запазвайки и свободата да си тръгнеш, когато пожелаеш, без да чувстваш някаква вина. Именно заради тези екстри 66% от младите хора в България предпочитат свободното съжителство пред брака. Този факт придобива още по-трагични окраски, когато разберем, че 52% от децата се водят извънбрачни, а 80% от живеещите на семейни начала се разделят в рамките на 5 години. Нека не забравяме, че в сравнение с омъжените жени, при неомъжените вероятността да родят недоносени деца е с 14% по-голяма, както и вероятността новороденото да е с ниско тегло, което при тях е 21%, а пък смъртността до 1 годишна възраст е 23%. Учените обясняват този изпълнен с трагизъм факт с постоянния стрес, на който се подлагат неомъжените жени по време на бременността си, както и нестабилността в отношенията с партньора. Интерес представлява и фактът, че 75% от извънбрачно живеещите мъже се считат за »свободни«, а 92% от техните »половинки« смятат себе си за »омъжени«.

Равносметката е, че модерното извънбрачно съжителство няма и не може да изпълнява функциите и целите на брака, но се опитва да разклати гранитните му основи и да руши доверието ни в него.

Отново на училище

На 1 септември бе открита новата учебна година в Българското училище за роден език. По традиция тържеството се състоя в църковния двор, който посрещна деца и родители в слънчевия ден. Ученици от училището изнесоха кратка програма, дядо владика Симеон и отец Стефан благослови присъстващите, а Габриела Хаджикостова, заместник-председател на Българското републиканско самоуправление, поздрави присъстващите и им пожела ползотворни дни и успешно овладяване на българския език и култура.

Интересът към Българското училище по роден език се увеличава с всяка измината година. За това допринася не само добрата организация на работата и привързаността

на децата към средата в която работят, но и видимите успехи, демонстрирани при зрелостни и приемни изпити. Досега 4-ма от възпитаниците на училището са положили успешен зрелостен изпит по български език висша степен пред независима комисия. Все повече деца желаят оценките им да бъдат вписани и в унгарските свидетелства за завършен клас.

Въпреки че се налага да заделят от свободното си време, все повече деца и родители избират изучаването на родния език и култура понеже осъзнават, че това е важен елемент от развитието на личността и допринася за създаването на трайна и стабилна среда за младите хора и техните родители.

Тревога

На първи август в Българо-унгарското училище »Христо Ботев« бе получена заповед на министъра на образованието и науката на България, в която наред с другите разпоредби, бе прекратено финансирането на персонала в детската градина на училището. Аргументът е, че в България няма държавно финансирани детски градини. Не бихме желали да коментираме въпроса защо след като тя бе издържана близо трийсет години от българската държава, решението за нейното закриване дойде в средата на лятото, когато никоя отговорна инстанция не може да направи необходимите стъпки за осигуряване на безпрепятствен и непрекъснат възпитателен процес за най-малките членове на нашата общност. Въпросът е за съдбата на 15 деца – една съвсем не малка бройка, за притесненията на техните родители, за важността на това образователно звено за по-нататъшната съдба на цялото училище, която не може да не ни вълнува.

Българското републиканско самоуправление веднага заяви своята готовност да осигури и по-нататък

Ismét az iskolában

Szeptember 1-én volt a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola tanévnyitó ünnepsége. Az ünnepségre a hagyományok szerint a templom udvarán került sor, ahol a verőfényes napsütésben gyűltek össze a gyerekek és a szülők. A tanulók rövid műsort adtak elő, majd Sztéfan atya megáldotta a jelenlévőket. Hadzsikosztova Gabriella, a BOÖ alelnöke mondott üdvözlő beszédet és sok sikert kívánt a gyerekeknek a bolgár nyelv és kultúra elsajátításában.

A Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola iránt évről-évre nő az érdeklődés. Ehhez nemcsak a jól szervezett munka és a gyerekeknek az iskolához való kötődése járul hozzá, hanem az érettségi és felvételi vizsgákon a tanulók által elért sikerek is. Egyre többen kérik azt is, hogy az itt kapott jegyük kerüljön be a magyar bizonyítványukba.

в детската градина

детско заведение за българчетата от 3 до 6 години и незабавно се обърна към министъра на образованието и науката, г-н Даниел Велчев, с молба да предостави помещенията на детската градина на ул. »Байза«, в които да се основе новата институция. В срок от един месец бе получен положителен отговор, според който законно основаната от Българското републиканско самоуправление детска градина може да се нанесе в сградата на училището. Междувременно Българското републиканско самоуправление инициира преговори и консултации и в унгарските институции отговаряше за малцинствата, които проявиха готовност да окажат правна и финансова помощ при основаването на новото възпитателно звено.

Докато трае процесът на основаване и официално регистриране на детската градина ще бъдат организирани занимания за деца в сградата на параклиса при Българската православна църква. След приспособяване и обзавеждане на помещението, редовните занятията с децата ще започнат на 1 октомври.

На същото място продължава заниманията си и неделната детска градина за деца, която вече функционира. Заниманията се провеждат всяка неделя от 10.00 до 12.00 часа.

Българското републиканско самоуправление и Столичното българско самоуправление

обявяват

конкурс

за ограничен брой стипендии
на учащи се в средни и висши учебни заведения

КАНДИДАТИТЕ ТРЯБВА ДА БЪДАТ

- местни жители от български произход
- да са редовни ученици в средно или висше учебно заведение
- да имат изявени интереси в някоя област на българската култура и редовно да вземат участие в мероприятията на българската общност в Унгария
- да имат добър успех
- да владеят български език

ДОКУМЕНТИ

- удостоверение от учебното заведение, че е редовен ученик или студент
- конкурсен проект, от който да личи приобщеността към българската общност
- автобиография
- препоръка от българска гражданска организация – дружество, институт, училище или частно лице, изявено с дейността си за развитието на българската култура
- копие от ученическа или студентска книжка за установяване на успеха

СРОК НА ПОДАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ

- **31 октомври 2007 г.**

Стипендиите са за десет месеца. В началото на втория семестър стипендиантите от висши учебни заведения трябва да представят документ, че продължават редовното си обучение.

Документите се приемат на адреса на самоуправлението:
1093 Budapest, Lónyay u. 41.

Gondok a bolgár óvodával

Augusztus 1-én érkezett meg a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Iskolába a bolgár oktatási és tudományos miniszter rendelete, amellyel megszüntette a bolgár óvoda finanszírozását. Az érv az volt, hogy Bulgáriában nincsenek államilag finanszírozott óvodák. Mi csak azt nem értjük, hogy a közel 30 éves működtetés után miért a nyár közepén született meg a döntés a bezárásáról, amikor már késő lépéseket tenni az óvodai ellátás folytonosságának biztosítása érdekében. A probléma 15 gyerek és egyben az iskola további sorsát is érinti, hiszen innen

kerülne ki a leendő első osztályosok egy része.

A Bolgár Országos Önkormányzat azonnal levéllel fordult a bolgár miniszterhez, amelyben kérte, hogy a Bajza utcai épületben lévő helyiségekben nyithasson óvodát. Egy hónap múlva érkezett meg az igenlő válasz, amely szerint a BOÖ által hivatalosan megalapított óvoda beköltözhet majd az iskola épületébe.

Időközben a BOÖ tárgyalásokat kezdett a kisebbségért felelős magyar intézményekkel, amelyek támogatásukról biztosították az Önkormányzatot, így a bolgár

nemzetiségi óvoda várhatóan február 1-én meg tudja majd kezdeni a működését.

Amíg az óvodaalapítási folyamat zajlik, a Bolgár Templom mellett lévő kápolna erre a célra átalakított helyiségében október 1-től egész napos játszóház nyílik a legkisebbeknek. Ugyanitt tartja a foglalkozásait a vasárnapi óvoda is 10.00-tól 12.00 óráig.

Тържествено откриване на учебната 2007/2008 година

Наведи се, небе яносиньо,
залюлей се със златния клас
и в очите ни взри се, Родино,
ти си класната стая за нас.

Аз прелиствам, отдето премина,
твоята книга. Прочитам от там
светлите страници на Пирина
и легенди за моя Балкан.

Твоите чинове тъмнозелени
се подреждат лъка до лъка,
а полето се шири пред мене –
неизписана черна дъска.

Своя изпит пред тебе да взема –
ти, Българийо, ме преведи
от букварчето на чернозема
до зенита на твоите звезди.

Започна новата 2007-2008 учебна
година. Това е 90-та учебна година в
Българското училище. И през тази
година училището ще бъде средище
на образование и възпитание, сре-
дище на българщината. Тук учени-
ците получават не само обрзовате-
лен ценз, но се изграждат и като лич-

ности. Възпитаниците на БУСЕУ са
уважавани, достойни граждани на
Република България, на Република
Унгария и Обединена Европа. Въз-
питаниците на училището са сту-
денти по право, икономика, фило-
логия, изкуство и др. Учениците от
Българо-унгарското училище са
умни и талантиливи и, следвайки
традициите, се развиват като млади
хора с модерно мислене и творчес-
ки потенциал.

На тържественото откриване на
юбилейната учебна година при-
състваха Посланикът на РБълга-
рия и други гости от посолството на
РБългария, от унгарското Минис-
терство на образованието, от Дру-
жеството на българите в Унгария и
районните самоуправления. В пос-
ланията си към учениците и учите-
лите в БУСЕУ Директорът на учи-
лището и Посланикът на РБълга-
рия пожелаха ползотворен труд и
удовлетворение. След стиховете и
музиката училищният звънец опо-
вести началото на новата учебна
година.

На добър час!

А. Петрова

Ünnepélyes tanévnyitó

Megkezdődött a 2007/2008-as tanév,
amely a 90. tanév a Bolgár Iskolában. Az
iskola idén is az oktatás és a nevelés
színhelye lesz, ahol a tanulók nemcsak
tudást szereznek, hanem a személyisé-
gük is fejlődik. A Bolgár-Magyar Iskola
tanulói méltó polgárai a Bolgár Köztár-
saságnak, a Magyar Köztársaságnak és
az egységes Európának. Az iskola volt
tanulói között vannak jogász-, közgaz-
dász-, bölcsészhallgatók, művészeteket
tanulók stb. A Bolgár-Magyar Iskola ta-
nulói okosak és tehetségesek, modern
gondolkodású és alkotói potenciállal
rendelkező ifjú embereként fejlődnek.
A jubileumi tanév ünnepélyes megnyitó-

ján jelen volt a Bolgár Köztársaság
budapesti nagykövete és más vendégek
a nagykövetségről, a magyar Oktatási
és Kulturális Minisztériumból, a Magyar-
országi Bolgárok Egyesületéből és
különböző bolgár önkormányzatokból.
Az iskola igazgatója és a Bolgár Köztár-
saság nagykövete köszöntőjében gyü-
mölcöző és sikeres munkát kívánt a ta-
nulóknak és a tanároknak, majd a rövid
verses-zenés műsor után a csengő az új
tanév kezdetét jelezte.

Angelina Petrova

Változások

A Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általá-
nos Iskola és Gimnázium igazgatójaként
kötelességemnek érzem, hogy tájékoz-
tassam a bolgár közösséget arról, ami
az iskolánkban történik és megpróbál-
jam megállítani a téves információk terje-
dését.

A Bolgár Köztársaság oktatási és tudo-
mányos minisztere rendeletének végre-
hajtása után a tanév úgy kezdődött el,
hogy nem indult I. osztály, az óvoda és
a konyhai dolgozók finanszírozását pe-
dig megszüntették.

Miért történt mindez?

Anélkül, hogy az okokat kommentálnám,
vitathatatlan tény, hogy az elmúlt években

Промени в БУСЕУ »Хр. Ботев«

Като директор на БУСЕУ »Христо Ботев« се чувствам задължена да информирам българската общност за случващото се в нашето училище и да се опитам да спра разпространяващата се невярна информация.

След изпълнение на Заповед на министъра на образованието и науката на Р България, учебната година започна при следната ситуация:

- без формирана паралелка за I клас;
- с прекратено финансиране на дейностите в детската градина;
- с прекратено финансиране на персонала, работещ в кухнята и стола.

Защо се случи всичко това?

По въпроса за I клас:

Без да коментирам причините, безспорен факт е, че през последните години броят на учениците непрекъснато е намалявал. Това е довело до създаването на т.нар. »слети« паралелки, обучението в които не гарантира качество и конкурентна способност на учениците. Това е единствената причина министърът на образованието и науката да не допуска изключение и да приложи

за учебната 2007/2008 година действащата нормативна уредба и утвърди паралелка за I клас при минимум 16 ученика (в Р България този брой е 26). За съжаление, велание да се обучават при нас бяха заявили само 4 ученика и паралелка не бе формирана. За сведение към момента учениците от III до VIII клас се обучават в 3 слети паралелки при общ брой 16.

По въпроса за детската градина:

В Р България държавни детски градини са само тези за деца със специални образователни потребности и финансирането на дейностите в нашата детска градина с нарушение на действащата нормативна база. Финансовата помощ, която отпуска Министерство на културата и образованието на Рунгария за дете в детска градина, далеч не е достатъчна за покриване разходите на детско заведение, работещо само с една група и малък брой деца.

По въпроса за ученическото хранене:

В момента се провеждат консултации с фирмите, осигуряващи ученическо хранене в гр. Будапеща. След

получаването на унгарската субсидия ще търсим решение на проблема.

В обобщение искам ясно да заявя, че проблемите с функционирането на училището са продиктувани единствено от малкия брой ученици в училището.

Всички знаем, че нашето училище е създадено в далечната 1918 г. от родолюбиви българи, водени от желанието да съхранят роден език, бит и култура и успешно е изпълнявало своята мисия.

Тези истински българи сега трябва да намерят своите достойни последователи и в духа на новото време и новите реалности да направят така, че училището отново да се превърне в притегателен център за децата от българската общност!

Рецепта няма! Трябва само да знаеш какво искаш и да търсиш път да го постигнеш!

Педагогическата колегия в училището е готова за сътрудничество!

Емилия Атанасова

директор на БУСЕУ »Хр. Ботев«

a Bolgár Iskolában

folyamatosan csökken a gyerekek létszáma az iskolában. Emiatt osztályösszevonásokra került sor, ami nem biztosítja a minőséget és a versenyképességet a tanulóknak. Ez az egyetlen oka annak, hogy a bolgár oktatási és tudományos miniszter ez alkalommal nem tett kivételt, és nem engedett első osztályt indítani 16-nál kevesebb gyerekkel. Sajnos csak 4 tanuló iratkozott be hozzánk első osztályba, így nem indult első osztály. Csak tájékoztatásul: jelenleg III.-tól VIII. osztályig 16 gyerek tanul 3 összevont osztályban.

Az óvoda finanszírozását azért szüntették meg, mert Bulgáriában állami óvoda csak sajátos nevelési igényű gyerekek

számára létezik, a magyar oktatási minisztériumtól kapott támogatás pedig egy csoport esetén nem elegendő az óvoda fenntartásához.

A tanulók étkeztetésére vonatkozóan jelenleg tárgyalásokat folytatunk iskolai étkeztetéssel foglalkozó cégekkel, és miután megkapjuk a magyar támogatást, igyekszünk megoldást találni a problémára. Általánosságban véve szeretném leszögezni, hogy az iskola működésével kapcsolatos problémák forrása kizárólag az, hogy kevés a tanuló az iskolában.

Mindannyian tudjuk, hogy az iskolánkat 1918-ban alapították a hazaszerető bolgárok, akiket az a cél vezérelt, hogy

megőrizték az anyanyelvüket, szokásait és kultúrájukat, és az iskola sikeresen teljesítette a küldetését.

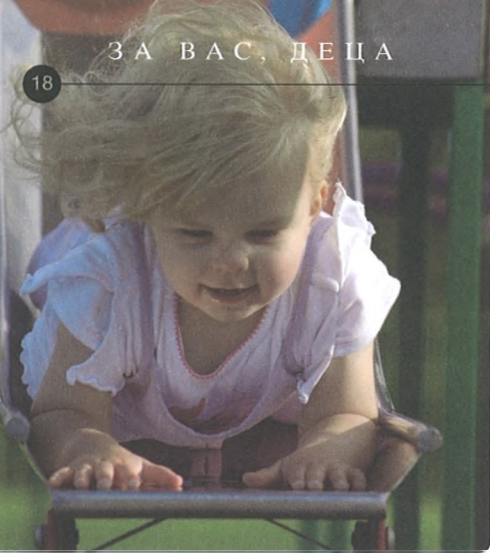
Ma az a fontos, hogy ezek a hazafias bolgárok méltó követőkre leljenek, akik az új idők és az új realitások szellemében megpróbálják az iskolát ismét vonzó központtá változtatni a bolgár közösség gyermekei számára!

Nincs rá recept! Csak tudnod kell, mit akarsz és meg kell keresned a módját, hogy elérd!

Az iskola pedagóguskollektívája kész az együttműködésre!

Emilia Atanaszova

igazgató

Шарени перца

Триста шарени петлета
впрегна в своята карета
И сред пух и перушина
Есента оттука мина

Вятърът раздуха леко
перушинките далеко-
златни, огнени, ръждиви...
Хем вълшебни, хем красиви!

Разпиля ги по тревата,
по дърветата в гората
и вълшебните боички
бързо оцветиха всички.

Галина Златина

Сбогом

Капят горските листенца,
голи вейки стърчат,
вехнат билки и цветенца
и поточета мълчат.

Птичките са отлетели
вече в топлите страни,
по полята запустели
врани грачат сал едни.

Лютя слана попари
листи, билки и цветя.
Всичко живо, що завари-
клюмна, сви се, улетя....

Сбогом, билки и цветенца,
сбогом, лес, повехнал, драг!
Сбогом, птички и доченца,
чак до нова пролет пак!

Цоньо Калчев

НОВО ВЪВЕДЕНИЕ: ОТКРИТИЕ КАЧЕСТВЕНО КАФЕ	АБКА, ТЪГА	ЕСТОНСКИ БЛОГЪТ (1993- 1976)	КРАСКИ БАГРИЛА РОМАН ОТ ГЕОРГИ КОРАТОВ	ПОСТЫКА, ДЕТО
	КАРТИ	ГРАД В УНГАРИЯ		
БУНТ, РАЗМИРИЕ ИГЛАНИСТИО ДЪРВО		ИРИСКИ ФИЛМОВ КОМПОЗИТОР		
		ИРИСКИ РЕПУБЛИКАН- СКА АРМИЯ		ЛОЗНИЦА
ДЪВЕТО ВЪДЪ		СТАРА ИВРКА ЗА ТЕГЛО		
СЪВЕДЕРИ ЧОВЕК		ПРАВЕЛНА ТИПЛА		
		ТЕЛЕФОННА БУДКА		
		СЪДОВО		
		РАЗМИРАТА ПОЧВА		
ГЛАВ ЕКОНОМИСТИ КАРТИ НА ПРОФИТ	ПРЕДНА НАЧИН-РАТ ФЪРДНО РАСТРИ		ИРИСКИ ИРИСКИ НА МЕСЕРИМЪТ НАШЕ НАШ РАДНО-СЪВР	
		ЕСТР. СЪСТАВ ОТ ИРИСКИ "ВАТЕР-ТО"		ОСТРОВ НА БЛАЖИНИТЕ У БЕТИТЕ
ИРИСКИ СЪВЕДЕРИ "ВЪДОВА"	СТАРА НАШ ИРИСКИ ФЪРДНО ОСТР. 1916 Г.			ИРИСКИ ПОЩЕЦКА
		ХАРАКТЕР		
		СЪСТАВКИ УКАЗ (ОСТ.)		
ИРИСКИ ИРИСКИ РЕДНИ БОР-И ВАТЕРИМЪР ТА"			ИРИСКИ ИРИСКИ БОИ	
			МОРЕСКИ МОТАРИН	
			КОРАТНА ВОДЕНИ ПО ГЛАВАТА	
			МУЗИКАЛНА НОТА	
ЕЛЕМЕНТАРНА ЧАСТИЦА БЪЛ ЕЛ. ЗАРЯД				
ИРИСКИ ИРИСКИ ИРИСКИ				
		ИРИСКИ ИРИСКИ		

ГАТАНКИ

- Тялото му – лодка, краката му – лопати.
- Дългокрако, дългоухо, кога спи – и гледа
- Дълго въже шарено, с ръка се не хваща.
- Рога носи – вол не е, мляко дава – крава не е, брада носи – поп не е.
- Колкото му е тънка снагата, толкова му е остра сабята.
- Отгоре дъска, отдолу дъска, а отвътре – жива душа.
- Имам си предачка – и денем, и нощем преде, а нищо не наприда.
- Сам дядо къща носи.
- Шило – бодило по гора ходило, триста колци носило.

Гъска, заек, змия, коза, комар, костенурка, котка, охлюв, таралеж.

ГАТАНКИ-ВЪПРОСИ

1. Какви са камъните в морето?
2. Какво прави магарето на слънце?
3. Кое се пече, но не се яде?
4. Котката като навърши една година, какво прави?
5. Кое е онова нещо, което върви, без да се мести?

1. мокри, 2. сянка, 3. тухлата, 4. започва втората, 5. часовникът.

Защо жените живеят по-дълго от мъжете?

Едва ли всички жени ще доживеят 100-годишна възраст, но момиченце, родено днес, най-вероятно ще достигне до 80-годишна възраст – с пет години повече от момченце, появило се на бял свят в абсолютно същия ден. Статистиката сочи, че мъжете по-често умират от рак, сърдечна недостатъчност и СПИН. Те стават жертви на катастрофи два пъти по-често от нежната половина на човечеството. Оказва се, че неравноправието на половете е заложено от самата природа.

Жените имат генетично предимство. Самият строеж на тялото им предполага, че ще живеят с две години и половина повече от мъжете. Този факт се дължи на хормона естроген, който защитава артериите от втвърдяване и така намалява риска от инфаркт. Естрогенът е още щит срещу болестта на Алцхаймер, засягаща мозъка. Учените вярват, че ключът към дълголетието се крие в дамските хромозоми. Мъжът взима Х хромозом от майка си и Y хромозом от баща си, докато жената взима по един Х хромозом и от двамата си родители, което означава, че мъжът придобива наследствените болести и на двамата си родители, докато

ако бащата на жената е склонен към някое заболяване, а майка ѝ – не, най-вероятно е и дъщерята да остане здрава.

Имунната система на жените е по-активна. Това е така, защото жените произвеждат повече бели кръвни телца, които се борят с инфекциите. Въпреки че количеството им намалява с годините, медиците са установили, че възрастните дами пак имат повече бели кръвни телца от своите връстници мъже. Бременността и раждането вече не са така рисковани. Преди век голяма част от представителките на нежния пол умирали, докато раждат. До 30-те години на XX век райският газ и останалите упойки почти не били разпространени, а секцио се правело изключително рядко. И ако преди век например около 3000 жени във Великобритания са умирали, докато даряват живот, сега те са само 50.

Жената открива болестите. Инстинктът за самосъхранение кара жените да се грижат по-усърдно за собственото си и на своите близки здраве. Мъжете не се интересуват от себе си, докато не възникне някой наистина сериозен проблем. Жените доброволно се нагърбват с грижите

за цялото си семейство, което означава, че те по принцип откриват симптомите по-рано.

Диетите гарантират здраве. Затлъстяването у мъжете се е утроило през последните години. Две трети от тях са със свръх-тегло срещу половината от жените. Напоследък границата между двата пола постепенно се заличава, но все пак мъжете продължават да излагат здравето си на по-голям риск. Те водят по-заседнал живот, по-стрирани са и спортуват по-рядко, докато жените на всяка цена държат да изглеждат добре. За тях гимнастиката е не само начин за подобряване на физическа кондиция, но и социално занимание – те използват часовете по йога, аеробика или плуване, за да се срещат с приятелки и да обменят полезни за здравето клюки. Мъжете обичат опасностите. – Дълго време се е смятало, че високите нива на тестостерон у мъжете ги тласкат към поемането на рискове. Затова те са по-склонни към пиене, пушене и взимане на наркотици. Освен това карат по-бързо и използват по-малко кремове със слънцезащитен фактор. Ако искате да станете столетница идете в Япония.

Световната здравна организация публикува таблица, в която отчита продължителността на живота в различни точки на света. Макар че България не фигурира в статистиката, данните за нашите сънародници се доближават до тези, дадени за Русия.

Петел по манастирски

Продукти: 1 кг петел, 300 г дребни лукчета, 80 г маслини, 80 мл олио, 20 г доматиено пюре, 5 г червен пипер, 10-12 зърна черен пипер, 1/2 връзка магданоз, сол на вкус.

Приготвяне: Почистеният и измит петел се нарязва на порции, поставя се в тенджерата със сгорещената мазнина и малко вода и се задушават на умерен огън. След леко зачервяване порциите месото се изважда и в същата мазнина се задушават лукчетата, като към тях се прибавят почистените от костилките маслини, ситно нарязаният магданоз, черния пипер и солта. Отгоре се нарежда месото, залива се с вряща вода, в която е размито доматеното пюре. Ястието се вари, докато месото е почти готово, тогава то се прехвърля в пръстен гювеч и се пее в умерена фурна докато стане готово.

Kakas kolostor módon

Hozzávalók: 1 kg kakas, 30 dkg gyöngyhagyma, 8 dkg olajbogyó, 0,8 dl olaj, 2 dkg paradicsompüré, 0,5 dkg pirospaprika, 10-12 szem feketebors, 1/2 csokor petrezselyem, só

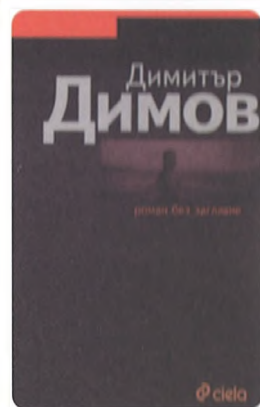
Elkészítés: A megmosott kakast feldaraboljuk, bele tesszük egy edénybe a felforrósított zsiradékkal, és közepes lángon megpároljuk. Amikor a hús kissé megpirult, kivesszük az edényből, és a zsiradékban megpároljuk a hagymát, hozzáadjuk a kimagozott olajbogyót, a finomra vágott petrezselymet, a fekete borsot és a sót. Visszatesszük a húst az edénybe, leöntjük forró vízzel, amiben előzetesen elkevertük a paradicsompürét. Addig főzzük, amíg a hús majdnem megpuhul, majd cserépedénybe tesszük, és a sütőben közepes lángon készre sütjük.

Програмата •• Program

Български културен дом

Bolgár Művelődési Ház

месец октомври 2007 г. •• 2007. október

3, сряда	17.00	<i>Театрално Ателие</i> на Малко Театро
10, сряда	18.00	<i>Киноклуб – Опасен чар</i>
17, сряда	18.00	<i>Творчески клуб</i>
24, сряда	18.00	<i>Литературно кафене –</i> живот и творчество на Димитър Димов
31, сряда	18.00	<i>Етнографски клуб</i>

3., szerda	17.00	Malko Teatro Színházi Műhely
10., szerda	18.00	Filmklub – Opaszen csar
17., szerda	18.00	Alkotók Klubja
24., szerda	18.00	Irodalmi Kávéház – Dimitar Dimov élete és munkássága
31., szerda	18.00	Néprajzi Klub

Állandó programok

kedd, 17.00
bolgárnépdal-oktatás

szerda 17.30
a Zornica Hagyomány-
őrző Csoport próbája

péntek 17.00
Roszica Néptánc-
együttes próbája

minden hónap
első szerdája, 10.00
Nyugdíjasklub

нояври
november

8, сряда	17.00	<i>Театрално Ателие</i> на Малко Театро
15, сряда	18.00	<i>Киноклуб: Шантав ден</i>
22, сряда	18.00	<i>Литературно кафене</i> – разказите на Павел Вежинов, прожекция на откъси от филма »Следите остават«
29, сряда	18.00	<i>Творчески клуб</i>

8., szerda	17.00	Malko Teatro Színházi Műhely
15., szerda	18.00	Filmklub – Santav den
22., szerda	18.00	Irodalmi Kávéház – Pavel Vezsinov elbeszélései és részletek vetítése A nyomok megmaradnak című filmből
29., szerda	18.00	Alkotók Klubja

важни адреси •• közérdekű címek

**Magyarországi Bolgárok
Egyesülete**
1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-6560

**Bolgár Országos
Önkormányzat**
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

**Fővárosi Bolgár
Önkormányzat**
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4211

**Bolgár Köztársaság
Nagykövetsége**
1062 Bp., Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

**Szent Cirill és Szent Metód
Bolgár Pravoszlav Templom**
1097 Bp., Vágóhid u. 15.
tel.: 215-0039

**Bolgár Nyelvoktató
Kisebbségi Iskola**
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Bolgár Kulturális Intézet
1061 Bp., Andrássy út 14.
tel.: 269-4246

**Hriszto Botev Bolgár-
Magyar Általános Iskola és
Gimnázium**
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 474-0536, 474-0537

Carevec Étterem
1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-1797

Hotel Rila
1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-1621